

- tervezet -

Kerettörvény

a nemzeti közösségek személyi elvű önkormányzatáról

Preambulum

A Románia Parlamentje

- tekintettel a Romániában élő nemzeti kisebbségek mint számbeli kisebbségben élő nemzeti közösségek azon kinyilvánított akaratára, hogy megőrizzék anyanyelvüket, sajátos kultúrájukat, hagyományaikat s hogy ennek érdekében létrehozzák a saját intézményeiket
- annak tudatában, hogy az etnikai kisebbségek és nemzeti közösségek harmonikus együttélése a többségi román nemzettel az 1989 decembere után kialakult demokratikus berendezkedés alapvető vívmánya, mely Románia európai és euroatlanti integrációját segíti
- továbbá annak tudatában, hogy a kisebbségvédelem terén eddig elért eredmények továbbfejlesztése része a romániai demokrácia az egyenlőség és szolidaritás elvein alapuló megszilárdításának

a következő törvényt fogadja el:

I. Fejezet

Általános rendelkezések

1. cikkely

A nemzeti közösségek önkormányzatai

- (1) E törvény értelmében a Románia területén őshonos, illetve a román állammal hosszú idő óta szoros, tartós kapcsolatban álló nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek, önmagukat nemzeti közösségként meghatározva, etnikai, kulturális, nyelvi és vallási identitásuk védelmében, az állam támogatásával, a személyi elvű önkormányzatok működési elve alapján létrehozhatják:
 - a) helyi kisebbségi önkormányzataikat (a továbbiakban: helyi önkormányzataikat)
 - b) országos személyi elvű önkormányzatukat (a továbbiakban: országos önkormányzat)
- (2) A helyi és országos önkormányzat mint nemzeti közösségi önkormányzat létrehozásának jogával a következő nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogosultak csoportjuk más tagjaival együttesen: a magyar, a német, az ukrán, a szerb, a horvát, a szlovák, a cseh, az orosz, a bolgár, a török, a tatár, a roma, az örmény, a görög és a lengyel.
- (3) A helyi és az országos önkormányzatok közjogi személyek.
- (4) A helyi és az országos önkormányzatok, az általuk képviselt nemzeti közösség identitásának szabad kifejezése, megőrzése és fejlesztése érdekében, választott testületeik és szerveik révén, e törvény által meghatározott területeken és keretek között döntéseket hozhatnak és azoknak a közigazgatás eszközeivel érvényt szerezhetnek.

2. cikkely

A nemzeti közösségek önkormányzatainak létrehozása

- (1) A nemzeti közösségek önkormányzati testületei Románia Alkotmánya 117. cikkelyének (3) bekezdése, valamint jelen törvény alapján megalakuló, az 1. cikkely 2. bekezdésében felsorolt nemzeti kisebbségek identitásának védelmével kapcsolatos feladatokat ellátó, autonóm közigazgatási hatóságokként jönnek létre.
- (2) Mindegyik, előbb felsorolt kisebbségi nemzeti közösség részére csak egyetlen országos, egy településen pedig csak egyetlen helyi önkormányzat hozható létre.
- (3) A helyi és országos önkormányzat létrehozásának igényét a nemzeti kisebbség parlamenti képviselője, illetve – e képviselő hiányában – érdekvédelmi szervezete jelenti be.
- (4) A nemzeti közösségek helyi önkormányzatait a helyi tanácsokkal egyszerre választják azokban a helyi közigazgatási egységekben, amelyeken az illető nemzeti kisebbség számaránya – a legutolsó népszámlálás hivatalos adatai szerint – nem éri el az 50 százalékot, de 5 százalék vagy 200 személy fölött van.
- (5) A helyi önkormányzatok választását az önkormányzat iránti igény bejelentését követően a kormány írja ki a helyhatósági és regionális választásokkal egyazon időpontra.

A. változat

- (6) *Az országos önkormányzat megválasztására a helyi önkormányzatok megalakulását követően kerül sor a kormány kiírása alapján. Az országos önkormányzatot az illető nemzeti kisebbség helyi önkormányzataiba megválasztott kisebbségi képviselők választják meg a jelen törvény által előírt módon.*

B. változat

- (6) *Az országos önkormányzat megválasztására a parlamenti választásokkal egyidőben kerül sor a kormány kiírása alapján.*
- (7) A nemzeti közösségek e törvény alapján megszerzett önkormányzati jogosítványai nem érintik azokat a képviselői jogokat, amelyeket az egyes nemzeti kisebbségek a parlamenti képviseletre vonatkozóan szereztek.

3. cikkely

A sajátos státusú helyi közigazgatási egységek

- (1) Azok a helyi közigazgatási egységek, amelyekben az országos szinten számbeli kisebbségben levő nemzeti közösségek tagjai a legutolsó népszámlálás hivatalos adatai szerint a lakosságnak több mint felét teszik ki, sajátos státusú helyi közigazgatási egységgé válhatnak a helyi tanács határozata, valamint annak parlamenti megerősítése alapján.
- (2) A sajátos státusú helyi közigazgatási egységek a 215/2001-es számú, a helyi közigazgatásról szóló – jelen törvény értelmében módosított (a továbbiakban csak: módosított) – törvény által a számukra megállapított feladatkörökön és jogkörökön túl további jogosítványokra is szert tesznek jelen törvény előírásainak megfelelően.

II. Fejezet

A nemzeti közösségek önkormányzatainak hatásköre és jogosítványai

4. cikkely

A helyi kisebbségi önkormányzat hatásköre és jogosítványai

(1) A helyi önkormányzat az ország és a régió törvényeivel és határozataival, valamint a jelen törvény rendelkezéseivel összhangban dönt és intézkedéseket fogatosít:

- (a) saját művelődési intézmények létesítéséről és fenntartásáról, vezetőinek kinevezéséről
- (b) hagyományápoló intézmények, múzeumok, közgyűjtemények és emlékhelyek létesítéséről
- (c) az illető nemzeti közösség nyelvén folyó közoktatás fejlesztési és beiskolázási tervéről, ezen iskolák illetve tagozatok igazgatóinak illetve aligazgatóinak kinevezéséről
- (d) helyi lapok, rádió- és tévéstudiók (adók) létesítéséről, azok műsorpolitikájának kialakításáról az érvényes audiovizuális szabályozási keretek között
- (e) a nemzeti közösséghez tartozó helyi kisebbség ünnepeiről, a helyi önkormányzat jelképeiről
- (f) díjak létesítéséről és odaítéléséről
- (g) ösztöndíjak alapításáról
- (h) pályázatok kiírásáról
- (i) gazdasági vállalkozások létesítéséről, amelyeknek jövedelme az önkormányzat forrásául szolgál
- (j) határokon átnyúló kapcsolatok létesítéséről és ápolásáról
- (k) saját szervezetéről és működési rendjéről
- (l) költségvetéséről a rendelkezésére bocsátott források alapján

(2) A helyi önkormányzat együttműködik a helyi illetve a regionális közigazgatási hatóságokkal. Ennek keretében:

- (a) részt vesz azon – nem magánjellegű – oktatási, művelődési és tájékoztatási intézmények irányításában, amelyeknek tevékenysége érinti a nemzeti közösség helyi kisebbségének életét az oktatás, művelődés és tájékoztatás terén
- (b) részt vesz a település- és területfejlesztési tervek kidolgozásában
- (c) részt vesz a műemlékvédelem helyi és regionális szabályainak kidolgozásában

5. cikkely

Az országos önkormányzat feladatköre és jogosítványai

(1) Az országos önkormányzat feladatait saját hatáskörben, illetve a kormány vagy a régiók megfelelő szerveivel megosztva, valamint a helyi és megyei tanácsokkal együttműködve látja el.

(2) Az országos önkormányzat:

- a) dönt a nemzeti közösség ünnepeiről, jelképeiről
- b) határoz a nemzeti kisebbség emlékhelyeinek létesítéséről és fenntartásáról
- c) fenntartja és működteti a kormánytól vagy régióktól átvett, illetve az általa alapított, országos jelentőségű oktatási intézményeket;
- d) ellátja a nemzeti közösség nyelvén folyó oktatás szakfelügyeletét;
- e) határoz kulturális, oktatási és továbbképzési jellegű közszolgáltatások létesítéséről;
- f) határoz lapok, kiadványok és kiadók támogatásáról pályázati rendszerben
- g) határoz rádió- és tévéstudiók (adók) létesítéséről, azok műsorpolitikájának kialakításáról az érvényes audiovizuális szabályozási keretek között;
- h) felügyeli – az érvényes audiovizuális szabályozási keretek között – a közszolgáltatóság érvényesülését a nemzeti közösségek anyanyelvén is sugárzó közszolgálati médiumok esetében;
- i) dönt az általa fenntartott vagy működtetett intézmények, intézetek vezetőinek kinevezéséről, törvényben előírt feltételek mellett;
- j) felügyeli az anyanyelv használatára vonatkozó jogszabályok rendelkezések érvényesülését és betartását; az előírások be nem tartása esetén eljár az illetékes hatóságnál, illetve jogorvoslati utat kezdeményez;
- k) szórványközpontokat, iskolákat létesít ott, ahol a helyi önkormányzatnak vagy a helyi tanácsnak valamint a regionális hatóságnak nincs erre lehetősége
- l) díjakat létesít és ítél oda
- m) ösztöndíjakat létesít
- n) pályázatokat ír ki alapítványok, egyesületek, oktatási és művelődési intézmények támogatására
- o) kidolgozza és jóváhagyja saját szervezeti és működési rendjét;
- p) dönt székhelyéről;
- q) dönt saját testületeinek nevééről és jelképeiről;
- r) elfogadja az országos önkormányzat költségvetését, zárszámadását, illetve – szükség esetén – módosítja a költségvetést;
- s) dönt vagyona kezeléséről és leltáráról, vagyontárgyai vagy vagyonrészei elidegenítéséről, megterheléséről, vállalkozásba viteléről;
- t) ellát egyéb, törvény által hatáskörébe utalt feladatkört.

- (3) Az országos önkormányzat területi (regionális vagy megyei) szerveket hozhat létre, melyeknek feladat- és hatáskörét jelen törvény és az országos önkormányzat statútuma szabályozza.
- (4) Az országos önkormányzat jogszabálytervezeteket terjeszt be a Kormányhoz saját, valamint a művelődés- és oktatásügyi kormánysszervek hatásköreinek jobb összehangolása érdekében.
- (5) A országos önkormányzat bármely, az általa képviselt közösséget érintő kérdésében – amely az állami vagy kormányzati szervek hatáskörébe tartozik – tájékoztatást, adatot, szakmai és jogértelmezési kérdésben pedig állásfoglalást kérhet, javaslatot tehet; a megkeresett szerv a törvényes határidőn belül köteles érdemben válaszolni.
- (6) Az országos önkormányzat kidolgozza és elfogadja az illető nemzeti közösség személyi elvű önkormányzatának statútumát, mely átfogóan szabályozza az önkormányzat belső működését, testületei és szervei közötti kapcsolatokat, működésük összehangolásának szabályait, az általa képviselt közösség jelképeit és ünnepeit.
- (7) Az országos önkormányzat a régiók illetékes közigazgatási hatóságaival közösen, megegyezés alapján:
 - a) regionális érdekű oktatási intézményeket hoz létre és tart fenn
 - b) regionális érdekű közművelődési, művészeti és tudományos intézményeket hoz létre
 - c) történelmi emlékhelyeket létesít
- (8) A felügyeleti és szakigazgatási jogkörök önálló, illetve a kormánnyal megosztott gyakorlásáról külön jogszabály készül az országos önkormányzat választott testületeinek javaslatai alapján.

6. cikkely

A sajátos státusú helyi közigazgatási egységek

- (1) A sajátos státusú helyi közigazgatási egységek – municípiumok, városok, községek – a 215/2001-es számú – módosított – helyhatósági törvényben a számukra megjelölt feladat- és hatáskörök mellett a további, azokat kiegészítő jogosítványokkal rendelkeznek:
 - a) helyi tanácsi határozatokat hoznak és egyéb intézkedéseket fogyanatosítanak annak érdekében, hogy biztosítsák a helyi többséget alkotó nemzeti közösség anyanyelvének a román hivatalos nyelvvel egyenrangú használatát az illető közigazgatási egység területén
 - b) egyéb, a régió és a nemzeti közösség országos önkormányzata által átruházott feladatot látnak el
- (2) A kiegészítő jogosítványok és hatáskörök ellátására a sajátos státusú helyi közigazgatási egységek általános célú költségvetési támogatást kaphatnak a helyi szinten többséget alkotó nemzeti közösség országos önkormányzatának költségvetéséből.

III. Fejezet

A nemzeti közösségek önkormányzatainak vezető testületei és szervei

7. cikkely

A nemzeti közösségek helyi önkormányzatainak vezető testületei

- (1) A helyi önkormányzat vezető testületei és szervei:
 - a) a helyi önkormányzat tanácsa;
 - b) a helyi önkormányzat végrehajtó bizottsága;
 - c) a helyi önkormányzat elnöke
- (2) A helyi önkormányzat tanácsának létszámát a kisebbség helyi lélekszámának függvényében a következőképpen állapítják meg:

3000-személyig 7
3001-25000

13

- (3) A helyi önkormányzat tanácsa határozatokat hoz az e törvény 4. cikkelyébe foglalt hatáskörök és jogosítványok érvényesítése érdekében.
- (4) A helyi önkormányzat végrehajtó bizottságát a helyi önkormányzat tanácsa választja meg. A bizottság taglétszáma 3-5 tag; a pontos összetételről a tanács határozata vagy a nemzeti közösség országos önkormányzata által elfogadott statútum rendelkezik.
- (5) A helyi önkormányzat végrehajtó bizottságának feladat- és hatásköre:
- előkészíti a helyi önkormányzat tanácsának munkálatait
 - végrehajtja a helyi önkormányzat tanácsának határozatait
 - kapcsolatot tart fenn a helyi önkormányzat és a település helyi tanácsa, valamint más közhatóságok között
- (6) A helyi önkormányzat elnökét a helyi önkormányzat tanácsa választja meg saját tagjai közül abszolút szótöbbséggel. Feladatköre:
- képviseli a helyi önkormányzatot
 - elnököl a helyi önkormányzat tanácsának és végrehajtó bizottságának ülésein
- Az elnököt, szükség esetén, a helyi önkormányzat tanácsa által szintén abszolút szótöbbséggel választott alelnök helyettesíti.

8. cikkely

A nemzeti közösségek országos önkormányzatainak vezető testületei és szervei

- (1) A nemzeti közösség országos önkormányzatának vezető testületei és szervei:
- az országos önkormányzat tanácsa
 - az országos önkormányzat végrehajtó bizottsága
 - az országos önkormányzat elnöke
- (2) A vezető testületek az illető nemzeti közösség hagyományainak megfelelő elnevezést is viselhetnek. Erről a statútum rendelkezik.
- (3) Az országos önkormányzat tagjainak számát az illető nemzeti közösség – a népszámlálás hivatalos adatai alapján megállapított – lélekszámának függvényében a következőképpen állapítják meg:
3.000-személyig	7-9 tag
3.001-25.000	13-19 tag
25.001-100.000	21-29 tag
100.001-500.000	53-91 tag
500.001-1.000.000	93-121 tag
1.000.000 fölött	123-159 tag
- Az országos önkormányzat tagjainak pontos létszámáról az illető nemzeti közösség statútuma rendelkezik. A statútum hiányában a fennebb megadott létszámkeretek alsó határai érvényesek.
- (4) Az országos önkormányzat tanácsa határozatokat hoz az e törvény 5. cikkelyébe foglalt hatáskörök és jogosítványok érvényesítése érdekében.
- (5) Az országos önkormányzat végrehajtó bizottságának 3-11 tagja van. A pontos taglétszámról a statútum rendelkezik, annak hiányában a megadott létszámkeret alsó határa érvényes.
- (6) Az országos önkormányzat végrehajtó bizottságának feladatköre:
- a tanács határozatainak előkészítése;
 - az érvényes határozatok végrehajtása, illetve a végrehajtás ellenőrzése;
 - az országos önkormányzat költségvetési tervezetének elkészítése, e tervezet és a finanszírozási alapelvek képviselete a Kormány előtt,
 - az országos önkormányzat igazgatási és közszolgálati szervei és hivatalai vezetőinek kinevezése;
 - az önkormányzat vagyoniának kezelése a tanács határozatai alapján.
- (7) Az országos önkormányzat elnökét az országos önkormányzat tanácsa választja meg tagjai közül, abszolút szótöbbséggel. Az elnök:
- képviseli – mind belföldön, mind külföldön – az országos önkormányzatot

- b) elnököl az országos önkormányzat tanácsának ülésein
- c) részt vesz azokon a kormányüléseken, amelyeken az illető nemzeti közösségre vonatkozó, vagy annak helyzetét érintő döntéseket hoznak
- d) aláírja az országos önkormányzat határozatait és a bizottság rendeleteit
- e) egyéb hatásköröket gyakorol, melyeket az országos tanács ruházott rá

(8) Az elnököt alelnökök helyettesítik. Az elnök és az alelnökök a végrehajtó bizottság tagjai.

9. cikkely

Az önkormányzatok testületei és szervei által hozott döntések

- (1) A helyi önkormányzat tanácsa határozatokat hoz, a bizottság és az elnök rendeleteket bocsát ki.
- (2) Az országos önkormányzat tanácsa határozatokat, bizottsága és elnöke rendeletet bocsát ki.
- (3) Az önkormányzatok vezető testületei által elfogadott határozatok, rendeletek közigazgatási rendelkezéseként érvényesíthetők.
- (4) Az országos önkormányzat tanácsa által elfogadott statútumot a Parlament megerősíti és törvényként iktatja.

IV. Fejezet

A nemzeti közösségek önkormányzatainak megválasztása

10. cikkely

A helyi önkormányzat megválasztása

- (1) A helyi önkormányzati tanácsot közvetlenül, titkos szavazással négy évre választják meg. A választásokat a helyhatósági választásokkal egyidőben tartják a helyi választásokról szóló, e törvény rendelkezései szerint módosított és kiegészített törvény alapján.
- (2) Választásra jogosultak azok a 18. életévüket betöltött román állampolgárok, akik a kisebbséghez való tartozás vállalásának és kinyilvánításának kizárólagos és elidegeníthetetlen joga alapján kérik felvételüket az illető nemzeti közösség helyi jegyzékébe.
- (3) A választás arányos és nyitott listás rendszerben történik.
- (4) Jelöltlistákat a nemzeti közösség pártjai és civil szervezetei állíthatnak, és független jelöltek is indulhatnak. A független jelöltek legalább 10, az illető nemzeti közösség helyi jegyzékébe felvett választó támogatásával jelöltethetők.
- (5) A jelöltlisták a jelölő szervezet preferenciasorrendje szerint készülnek.
- (6) A szavazás egyetlen lista egyetlen nevének, illetve egy független jelölt nevének a megjelölésével történik.
- (7) A mandátumokat az elért szavazatok arányában juttatják a listaállítóknak a legnagyobb maradék elvének alkalmazásával. A listáról bejutók sorrendjét az illető lista neveire leadott szavazatok száma által kialakított jelöltsorrend szabja meg. Egyenlő számú szavazatot, illetve szavazatot nem kapó nevek esetén a jelöltállító szervezet preferenciasorrendje a mérvadó.
- (8) A szavazásra a helyhatósági választások szavazóköreiben, a helyi választási bizottság felügyelete mellett kerül sor. E bizottságokat kiegészítik a választásokon részt vevő nemzeti közösség pártjainak, valamint civil szervezeteinek képviselőivel.
- (9) A helyi önkormányzati tanács az érvényes választásokat követő első – mandátumokat igazoló – ülés után megalakultnak tekintendő.

11. cikkely

Az országos önkormányzat megválasztása

A. változat

- (1) *Az országos önkormányzat megválasztásán a már megalakultnak tekinthető helyi önkormányzatokban mandátumot szerzett képviselők rendelkeznek – elektorokként – szavazati joggal.*
- (2) *A választást a Kormány írja ki a helyi önkormányzatok megalakulását követő 30 napon belül.*

B. változat

- (1) *Az országos önkormányzat megválasztásán választásra jogosultak azok a 18. életévüket betöltött román állampolgárok, akik a kisebbséghez való tartozás vállalásának és kinyilvánításának kizárólagos és elidegeníthetetlen joga alapján szerepelnek az illető nemzeti közösség jegyzékében.*
- (2) *A választást a Kormány írja ki a parlamenti választásokkal azonos időpontra.*
- (3) *A választás arányos és nyitott listás rendszerben történik.*
- (4) *Az országos tanács mandátuma négy évre szól.*
- (5) *A választást régióként szervezik meg, az egy régióban megszerezhető mandátumok számát az országos önkormányzat tanácsának taglétszáma és az illető nemzeti közösség régió belüli – hivatalos népszámlálási adatok alapján vett – lélekszáma, valamint e számnak az összlélekszámon belüli aránya alapján számítják ki.*
- (6) *Jelöltlistákat a nemzeti kisebbség pártjai és civil szervezetei állíthatnak. A választáson független jelöltek is indulhatnak legalább 100, az illető nemzeti közösség helyi jegyzékébe felvett választó támogatásával.*
- (7) *A jelöltlisták a jelölő szervezet preferenciasorrendje szerint készülnek. A szavazás egyetlen lista egyetlen nevének, illetve egy független jelölt nevének a megjelölésével történik.*
- (8) *A mandátumokat az elért szavazatok arányában juttatják a listaállítóknak a legnagyobb maradék elvének alkalmazásával. A listáról bejutók sorrendjét az illető lista neveire leadott szavazatok száma által kialakított jelöltsorrend szabja meg. Egyenlő számú szavazat, illetve szavazatot nem kapó nevek esetén a jelöltállító szervezet preferenciasorrendje a mérvadó.*

A. változat

- (9) *A szavazásra a régiók központjában, az Országos Választási Hatóság felügyelete mellett kerül sor. Itt szavazókörzeti bizottságokat hoznak létre a választásokon részt vevő nemzeti kisebbség pártjainak és civil szervezeteinek képviselőiből.*

B. változat

- (9) *A szavazásra a parlamenti választásokra kijelölt szavazókörzetekben kerül sor, itt a választásokat szervező helyi hatóság a nemzeti közösség arra a körzetre érvényes választói jegyzéke alapján szervezi meg a szavazást. A szavazókörzeti bizottságokat kiegészítik a választásokon részt vevő nemzeti kisebbség pártjainak és civil szervezeteinek képviselőivel.*

12. cikkely

A választók regisztrációja

A. változat

(1) A helyi önkormányzati választáson résztvevő állampolgárok a kisebbséghez való tartozás vállalásának és kinyilvánításának kizárólagos és elidegeníthetetlen joga alapján kérik felvételüket az illető nemzeti közösség helyi jegyzékébe, amelyet a polgármesteri hivatalok külön vezetnek.

B. változat

(1) Az országos önkormányzat megválasztásán a nemzeti közösség országos választói jegyzékében szereplő választók vehetnek részt. A nemzeti közösség országos választói jegyzékét a helyi jegyzékek összesítése révén hozzák létre.

(2) A választói jegyzék a választást megelőző 10 napon nyilvános.

V. Fejezet

Az önkormányzatok vagyona, gazdálkodása, pénzügyi forrásai

13. cikkely

Az önkormányzatok vagyona

(1) A helyi önkormányzat tulajdonának forrásai:

- a) átvétel az állami tulajdonból, külön jogszabály alapján;
- b) a helyi tanács és a régió vagyonából származó vagyontárgyak, melyeket az illetékes közhatóságok a vagyontárgy rendeltetése vagy szimbolikus jelentősége alapján ruháznak át a nemzeti közösség helyi önkormányzatára
- c) a polgári forgalomból, azaz szerződések, adományok stb. révén szerzett tulajdon.

(2) Az országos önkormányzat vagyonának forrásai:

- a) átvétel az állami tulajdonból, külön jogszabály alapján;
- b) a helyi és megyei tanácsok, valamint régiók vagyonából származó vagyontárgyak, melyeket az illetékes közhatóságok a vagyontárgy rendeltetése vagy szimbolikus jelentősége alapján ruháznak át a nemzeti közösség országos önkormányzatára
- c) a polgári forgalomból, azaz szerződések, adományok stb. révén szerzett tulajdon.

(2) Az állam, a régiók és a helyi tanácsok tulajdonából az önkormányzatok tulajdonába átruházható vagyontárgyak körébe a következők tartoznak:

- a) egyetem, főiskola;
- b) középiskola, szakközépiskola;
- c) diákotthon;
- d) múzeum, közgyűjtemény;
- e) emlékhely, köztéri műalkotás;
- f) könyvtár;
- g) művelődési ház, központ;
- h) emlékház;
- i) színház, szabadtéri színpad;
- j) tudományos intézet;
- k) közszolgálati rádió- és tévéstudió;
- l) szórványóvodák és –iskolák;
- m) speciális nevelőintézet, pedagógiai intézet;
- n) levéltár;
- o) egyéb, rendeltetésük szerint a nemzeti közösség oktatási, művelődési és tájékoztatási céljait szolgáló vagyontárgyak

- (3) A vagyontárgyi kör nevesítése és a személyi elvű önkormányzatok tulajdonába való átadása külön jogszabály alapján történik.
- (4) A személyi elvű önkormányzat csak olyan vállalkozásban vehet részt, amelyben felelősség nem haladja meg vagyoni hozzájárulása mértékét.

14. cikkely

Az önkormányzatok pénzügyi forrásai, gazdálkodása

A helyi illetve országos önkormányzat pénzügyi forrásai:

- a) a helyi illetve állami költségvetés,
- b) alapítványok, hazai és külföldi szervezetek támogatása;
- c) adományok;
- d) saját bevételek, vállalkozások haszna;
- e) egyéb törvényes bevételek.

VI. Fejezet

Az állam és a nemzeti közösségek önkormányzatai közötti kapcsolat

15. cikkely

A helyi önkormányzat és a település helyi tanácsa közötti kapcsolat

(1) A helyi tanács:

- a) biztosítja a helyi önkormányzat és intézményei működtetéséhez szükséges pénzügyi keretet;
- b) döntéshoztali eljárásaiban véleményezési jogot biztosít a helyi önkormányzat elnökének vagy más megbízottainak;
- c) kifogás esetén újratárgyalja a helyi önkormányzat által kifogásolt határozatot;
- d) tájékoztatást ad, kérésre, a kisebbség helyi önkormányzatának

(2) A helyi önkormányzat:

- a) határozati javaslatokat terjeszthet a helyi tanács elé;
- b) elnöke vagy megbízottai révén részt vesz a helyi tanács és annak bizottságai ülésén;
- c) kifogással élhet egyedi döntésekkel szemben, amennyiben azok az általa képviselt helyi közösség érdekeit vagy méltóságát sértik

16. cikkely

Az országos önkormányzat és az állam valamint a régiók közötti kapcsolat

(1) Az országos önkormányzat:

- a) törvényjavaslatokat terjeszthet a parlament elé
- b) elnöke vagy alelnöke révén részt vesz a Kormány ülésein
- c) véleményezi az illető nemzeti közösség nevében és a közösséget érintő kérdésekben a kormány tervezett intézkedéseit vagy készülő törvényjavaslatait
- d) kifogással élhet valamely, központi vagy regionális közigazgatási hatósági döntéssel szemben, amennyiben az az általa képviselt közösség érdekeit vagy méltóságát sérti

(2) A Kormány költségvetési támogatásban részesíti a nemzeti közösségek önkormányzatait, biztosítja véleményezési és törvényelőterjesztési joguk érvényesülését, kifogás esetén újratárgyalja a kifogásolt döntést.

VII. Fejezet

Törvényességi ellenőrzés

17. cikkely

A gazdálkodás ellenőrzése

Az önkormányzatok gazdálkodását, az állami költségvetésből nyújtott támogatások törvényes felhasználását a Számvevőszék ellenőrzi.

18. cikkely

A törvényesség ellenőrzése

- (1) Az országos önkormányzatok működése törvényességének ellenőrzésére a Kormány létrehozza a nemzeti közösségek önkormányzatai biztosának hivatalát, melynek élére a miniszterelnök kinevezi a személyi elvű önkormányzatok biztosát.
- (2) A nemzeti közösségek önkormányzati biztosa törvényességi kifogást emelhet az önkormányzatok vezető testületeinek határozatai és rendeletei ellen, s keresettel fordulhat ezen határozatok és rendeletek kibocsátását követő harminc napon belül a területileg illetékes közigazgatási bírósághoz.
- (3) A kereset benyújtásának a határozat vagy rendelet végrehajtására halasztó hatálya nincs, de a személyi elvű önkormányzatok biztosa kérheti az illetékes bíróságtól a végrehajtás felfüggesztését.
- (4) A közigazgatási bíróság ítéletét a Legfelsőbb Törvényszéken lehet megtámadni.

19. cikkely

Az alkotmányosság ellenőrzése

Az országos önkormányzat statútumának alkotmányosságát az Alkotmánybíróság ellenőrzi.

VIII. Fejezet

Átmeneti és záró rendelkezések

20. cikkely

Hatálybalépés

E törvény a Hivatalos Közlönyben való közzétételének napján lép hatályba.

21. cikkely

Átmeneti és záró rendelkezések

- (1) E törvény hatályba lépését követő hatvan napon belül a Kormány a Parlament elé terjeszti a helyhatóságokról, valamint a helyhatósági választásokról szóló törvény módosítását, a bíróságok szervezetét és működését valamint

az Alkotmánybíróság működését szabályozó törvényeket, és elkészíti a nemzeti közösségek önkormányzati biztosi hivatalának létrehozásához szükséges jogszabálytervezeteket és –módosításokat.

- (2) Az önkormányzatok első testületeit a 7 (2) és 8 (3) cikkelyekben megadott keretszámok alsó értékei szerinti létszámban választják meg.